

UREDJENIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8
(tiskarna L. nadstr.). Uradne ure za stranke so od 10. do 11.
dopoldne in od 5. do 6. pooldne vsak dan razen nedelj in
praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne
sprejemajo.

NAROCNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za
Avstro-Ogrsko in Bosno K 21-60, polletna K 10-80, četrletna
K 5-40, mesečna K 1-80; za Nemčijo celoletno K 26-40; za
ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36-.

Posamezne številke po 8 vin.

ZARJA

Stev. 574.

V Ljubljani, v torek dne 6. maja 1913.

Leto III.

Črna gora zapusti Skader.

Včeraj smo naznali, da je bila v poučenih krogih na Dunaju razširjena vest, da je črnogorska vlada sklenila izpolnitvi zahtevu velesil in zapustiti Skader. Poznejsa poročila potrjujejo ta glas skoraj s popolno gotovostjo. V ogrskem parlamentu je ministrski predsednik Lukacs naznal, da je dobila vlada od avstro-ogrškega poslanika na Cetinju obvestilo, ki pravi, da je kralj Nikola sklenil načnito velesilom brezpogojni odhod Črnogorcev iz Skadra.

Tudi iz Belgrada prihaja podobna vest; kralj Peter je dobil baje v nedeljo zvečer naznalo, da se Črna gora odreka Skadru. Vsa poročila imajo tako obliko, da skoraj ni mogoče dvoniti o dejstvu, četudi se vede dujnako časopisje pesimistično, pa govorijo o črnogorskih manevrih, o pasteh in o podobnih rečeh. Ta pisava je preveč prozorna, da bi se po njej še moglo soditi, kaj je resnica, kaj pa ne. Četudi še ni uradnega potrdila iz Berchtoldovega kabinta, je vendar vest o sklepu Črne gore zelo verodostojna. In če so na Cetinju res sklenili, da zapuste Skader, je padlo najtežje breme z ramen vse Evrope.

Ako je vest sama na sebi resnična, tedaj morajo odpasti vsa natvezanja o lisjaških manevrih in o neodkritosrčni igri. Kralj Nikola gotovo ni naš ideal; toda Črna gora se mora priznati, pa naj se sodi o njem, kakor se hoče, da je bilo njen ravnanje ves čas odkrito. Lahko se pravi, da je bila blazna njena opozicija proti londonski konferenci in proti notam velesil. Lahko se govorji o njeni trmi in kritizira njena nepremišljenost. Ali v trmi in nepremišljenosti ni bila njena igra nikdar zahrbtna. Odpornik pritlikavca zoper združene velikane se lahko zdi temu smešen, onemu junaški. Ali resnica je, da Črna gora nikdar ni tajala svojega odpora in ni izrekla tekom vseh svojih sporov nobene besede, ki bi se bila izkazala kot laž. Ko je bil njen položaj že skoraj obopen, ko so plavale barke velesil pred njenim obrežjem, ko je Sasonov javno povedal, da je Rusija priznala Skader Albaniji in bo vztrajala na sklepu londonske konference, ko so srbske čete jele zapuščati svoje pozicije pred trdnjavjo, ni bilo od Črne gore nobenega glasnu, da misli opustiti obleganje, ampak povsem »nediplomatico« je odgovarjala admiralskim pozivom, da smatra njih zahteve za kršenje neutralitete.

Noben razlog torej ne opravičuje podtkanjanja, da tiči za zadnjim sklepu Črne gore kakšen zahrbten manever. Da ima dežela sama za enkrat vladno krizo in da vtisk kapitulacije na črnogorsko prebivalstvo ne bo ugoden, to so druge reči. Ali po vseh dosedanjih izkušnjah se mora verjeti, da je Črna gora definitivno odločila usodo Skadra.

Ce pa se je položaj tako izpremenil, tedaj je nujno potrebno, da se izpremeni to in ono tudi pri nas. Naivno nismo, pa ne pričakujemo, da bo Avstrija danes demobilizirala. Tolkio odločnosti ni pričakovati ne od Berchtolda, ne od njegovih zahrbtnikov. Ampak če moramo že trpeti, da bodo naši rezervisti še nekaj časa prenašali ugodnosti življenga pod puško, bi

smeli vsaj zahtevati, da se konča vojno stanje doma in da se uvedejo razmere, ki bi se mogle vsaj v Avstriji smatrati za normalne.

Ves čas, odkar je na Balkanu izbruhnila vojna, so bile naše notranje razmere take, kakor da je Avstrija sama na vojni. Težke žrtve so naložili krvavi dogodki balkanskem narodom. Ali avstrijski narodi, ki so navidezno živelj v miru z vsem svetom, so trpeli skoraj tako, kakor da se bijejo naši lastni polki na okrvavljenih bojiščih. Gospodarsko življenje v državi je prebilo krizo, ki so jo čutili vsi sloji, najbolji seveda delavski, in ki je nekoliko let ne bomo preboleli. Ekonomičnim katastrofam se je sčasoma pridružil političen pritisk, presegajoč vse, cesar smo v tej državi vajeni v takozvanih normalnih časih. In zadnje meseca je bilo tudi v tem oziru prav tako, kakor da imamo vojno. Davno preden so v Bosni in Hercegovini suspendirali ustavne garancije, smo imeli izjemno stanje. Razglašeno sicer ni bilo nikjer in nikdar, čutili pa smo ga vsi. Opravljanje društvene in zborovalne pravice, konfiskacijska praksa, ravnanje z vsem, kar tvori politično svobodo je glasno pričalo, da živimo v izrednih okoliščinah.

Vsled izjave kralja Nikole je minila napetost. Vse, s čimer so opravičevali policijski režim, je izginilo zdaj, ko je jasno, da ne bo vojne med Avstrijo in Črno goro. Zato je čas, da se konča tudi policijski režim.

A če smo pripravljeni na to, da bo »previdnost« naših gromovnikov še čakala, preden ji bo jasno, da je obzorje jasno moramo vendar zahtevati, da se ne ustvarjajo še kakšni umejni razlogi, s katerimi bi se utemeljevalo pridrževanje rezervistov pod orožjem. Marsikom je vest o sklepu kralja Nikole zelo neprijetna. Zakaj s tem se ruši zadnja naražna vojnih hujškačev, ki so od Prizrena do Skadra neprehnoma špekulari na krvav konflikt, v katerem bi bila Avstrija zapletena. Špekulari so nanj, četudi so se za takim spopadom skrivale nevarnosti, ki si jih fantazija ne upa naslikati v vsej grozoti. Vojna med Avstrijo in Črno goro ne bi bila plesna zabava. Tudi vojaški strokovnjaki, katerih ni prištevati brezpognim zagovornikom miru, so opisovali težave take vojne vse drugače kakor navadno vojno vajo na vojaškem vežbalnišču. Ali v ozadju je ekspedicije se je režala počast splošne evropske vojne v vsemi neznanskimi strahotami, kakšnih ne more opisati in naslikati nobena do sedanja izkušnja. Vkljub temu je hujškača klika pustolovcev; in zdaj, ko je vsled črnogorske resignacije minila ta nevarnost, škrpljeno krvavi špekulant z zobmi in se branijo z vsemi širim spoznanja, da se zelene zopet palme miru.

Mogoče je, da bodo hujškači še na kakšen način poizkušali svojo srečo. Ali zdaj je čas, da se tudi tej kategoriji zakliče odločen quod non! Če je znal biti grof Berchtold energičen napram kralju Nikoli, mora biti energičen tudi napram domaćim pohujšljivcem in se upreti hudoški propagandi koristolovcev, ki bi iz

egoističnih namenov pahnili naroče in državo v načrte gorje.

Rekli bi pa, da ima naša zunanjia politika izza dolgotrajne nepopustljivosti zdaj, ko je dosegla svoj cilj, tudi načelo konciliantnega ravnanja. Črna gora izjavlja, da zapušča Skader brezpogojno. Taka je bila avstrijska zahteva. Ali v življenju je treba razumevanje ne le za svoje nakane, ampak tudi za nasprotniško stališče. In v aktuelnem slučaju je treba razumeti, da ni resignacija na Skader le veliki uspeh na eni, temveč tudi velika žrtev na drugi strani. Miljone črnogorskega premoženja, na tisoče črnogorskih življenj je veljala osvojitev Skadra. Vse hrepnenje Črne gore je šlo za Skadrom. Vse upanje na lepo gospodarsko in politično bodočnost Črne gore je viselo na Skadru. Vrhunec črnogorske slave je bilo zavzetje Skadra. Vsega tega se odreka Črna gora v enem trenotku, v najbolestejšem trenotku, kar jih je doživelova ne le od začetka vojne, temveč od časa, do katerega sega spomin živečih.

Brezpogojno zapušča Črna gora Skader. Ali znano je, da so razne velesile uvaževale odškodnino, ki naj bi se priznala malo državi. Avstrija je bila dosegla nepopustljiva tudi v tem oziru. Ali zdaj je resnično izpremenjen položaj. Zdaj, ko ne more nihče reči, da je bila Avstrija prisiljena do kompenzacij, je čas, da se spomni svoje velikosti, ki je vedno narekovala plemenitost. Dovolj je avstrijska diplomacija dobita, da zdaj lahko tudi kaj dá. In naši bodočnosti ne bo škodovalo, če bo na kakšni strani zgodovine zapisanih tudi par besed o plemenitem duhod.

Kapitalistična dobodelnost.

Ni je ostudnejše hinavščine na svetu, kot je kapitalistična dobodelnost. Sleparska meščanska demagogija si je nadela dobodelno kranko, in s to masko misli za nos voditi ljudi, ki sodijo bolj po površni sliki, nego da bi posegala v globičino. Kapitalistični pijavci je v javnosti vedno na jeziku dobodelnost in reveži, dasiravno ni pod solncem klike, ki bi bila v resnici bolj nedobodelna kakor je današnja roparska družba, katera bi v sedanjem družabnem redu rada izpremenila le to, kar bi se za njihov sigurnejši obstanek moglo nadomestiti z institucijami iz srednjega veka.

Razume se, da se ne bomo s kapitalisti nikdar razumeli o socialnem vprašanju: zakaj nasprotja med nami in njimi se ne tičejo posameznih pojavorov, metode in takrite. Razlike so bistvene: različni so temelji, na katerih stojimo, različni so cilji, za katere se bojujemo. Kapitalisti in njegovi meščanski meščarji, hčerejo ohraniti podlagu sedanega družabnega reda, mi hočemo ustvariti novo družbo. Zanje večno veljaven zakon, da morajo biti na svetu reveži in bogatini; mi hočemo doseči razmere, iz katerih izgine revščina. Za nas je

socializem znanost, ki mora preiskati vzroke, bude, neizobrazbe in gorja. Mi hočemo izvesti resnico; oni želijo v delavskih vrstah nevedo.

Najmočnejša in vedno sigurna ščita kapitalizma sta: vera in denar. Kapitalisti celega sveta so s poglavljarem rimsko-katoliške cerkve v prijateljskem objemu. Papeži seveda radi svojim lojalnim kolegom, kateri še niso svetniki na temu svetu, naredi protiuslugu, in zato so različni papeži izdali svoje enciklike, v katerih priporočajo poniznost napram kapitalistom.

Zadnji papež Lev XIII., katerega nekateri naivneži smatrajo za delavskoga papeža — je v svoji encikliki »Rerum novarum« povedal, kako ima cerkev presojati socialno vprašanje. »Delavec naj se zadovolji s tem, da je delavec, poslušen naj bo svojemu gospodarju in naj bolj misli na drugi svet, kakor na to solzno dolino. Gospodar pa naj ne pozabi, da je na vsezdajnje tudi delavec človek, pa naj bo usmiljen z njim.« In zdaj nam pojo to pesem usmiljenja, da nas žebole ušeša od te zlagane medlojne.

Zavedno delavstvo se jim bo za vse to usmiljenje prav lepo zahvalilo. Naš cilj je družba, v kateri sploh ni treba tega bajeslovnega usmiljenja, za katerega hrbitom se skriva današnja na fatvinah in ropu zgrajena kapitalistična družba. Vse to slavljeno in opevano usmiljenje ne obstaja toliko za ljudstvo, kakor za ljudi, kateri potrebujejo revščino in revež, zato da bi z drobtinami, katere jim dajejo, odvrnili ljudstvo od spoznanja, da je opeharjeno ne da drobtine, ampak za bogastva.

Izkoriščanje in dobrdelnost sta dvojčka, ki ju pozna zavedno delavstvo že predobro. Največji zatirali so navadno veliki filantropi in prijatelji »svojih« delavcev. Tekom leta iztisnejo milijone iz njih kosti in krv, nazadnje pa, da se ne pozabi njihovo ime, vržejo nekaj kron za kakšno kričečo ustanovo, in stvar je zopet lepo pri kraju, ter se drugi dan zopet začne znova. To kar zahtevamo mi, je pravica, ne pa miloščina. V tem boju seveda ne bomo nikdar našli kapitalistov in meščanskih reformatorjev. Zakaj v družbi, v kateri bi veljala enakopravnost, v kateri bi vsakdo s svojim delom lahko prišel do blagostanja, v kateri ne bi bilo beračev in revežev — v takih družbi ne bi bilo prostora za kapitalistični in meščanski napuh, za kapitalistično gospodovanost in za filantropsko usmiljenje. Vsa kapitalistična blagodušnost, vsa njihova ljubezen do revežev, ni nič druzega, kakor sredstvo, da si ohranijo in utre vlado. Miloščina, odpadki od bogato obložene mize, od katere so odgnani prav tisti, ki so jo pogrili, naj povečajo med ljudstvom čut odvisnosti od svojih »dobretnikov«, čut lastne slabosti, naj uničijo voljo do pravice; skratka naj pomagajo raztegniti sedanje razmere na večnost.

Quo vadis = v Kino-Ideal. =

na splošno zahtevo se ponavlja samo tri dni in sicer od sobote 24. t. m. do pondelka 26. t. m.

pritisknil ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal. »Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, udari ga z ritkom ob zemljo in reci samo: Snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

»Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

»Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

»Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

»Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

»Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

»Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

»Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

»Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

»Glejmo, kako je to lahko. To je imenitno.« In rekel je vražič: »Vzemi si tisti žitni snop, odsihob nisi več snop, slama vsaka naj da vojakova.«

Vzel je Ivan snop, udaril ob zemljo in rekel kakor mu je velel vražič. In snop se je razskočil, vojaki so stali in spredaj je ropotal boben in trobil trobentač. Ivan se je zasmjal.

Ljubljana in Kranjsko.

— **Opustitev počitniške naselbine v Zatišju.** Na dnevnem redu današnje občinske seje je razprava o poročilu finančnega odseka o dopisu županovem glede opustitve počitniške naselbine v Zatišju. Niso nam znani predlogi finančnega odseka, ampak v zadnjih urah apeliramo na občinski svet, naj ne poruši prvega skromnega začetka komunalne otroške oskrbe. Ustanovitev počitniške naselbine v Zatišju je bila nedvomno eno najboljših del starega občinskega sveta, izvoljenega na podlagi starega volilnega reda — ali novi občinski svet po socialni uvidevnosti res ne dosega starega? Po vseh mestih, ki se ponašajo z moderno upravo, se posveča vse večja pozornost mladinski oskrbi, med drugim tudi počitniškim kolonijam, za katere so se izjavili že vsi šolski zdravnik in šolniki, da ugodno vplivajo na telesni in duhovni razvoj mladine. Nagib, ki so napotili župana k temu dopisu, so finančnega značaja; ampak mehanično črtanje koristnih izdatkov ni prava finančna politika. Kaj je vredna občina, ki zanemarja svoje socialne naloge? Naj občinski svet razmišlja, ali se ne da morda posentiti uprava »Zatišja«, ampak zavoda, ki je vysaj omenjenemu številu revnih otrok prinašal razvedrilo in veselje, naj ne pokonča! Razmišlja naj občinski svet, ali se ne dalo skrčiti izdatki na drugih straneh občinskega gospodarstva, ampak otrokom naj ne vzame, kar je njihovega! »Zatišje« je pravica ljubljanskih otrok — nikar jim je ne jemljite! In tiste člane občinskega sveta, ki so jim patriotski argumenti teži od socialnih, opozarjam na to, da je »Zatišje« ustanova, osnovana o prilici vladarskega Jubileja; ako se jim opustitev počitniške naselbine ne zdi ukanitev otrok, morda se jim bo zdela ukanitev cesaria. Samo da se otrokom ohrani njih grad v Zatišju!

— **Iz Mestne hranilnice.** Od g. Milohna smo prejeli pojasnilo, iz katerega povzamemo, da g. Milohna ni prejel za sestavo »Pragmatike« niti vinaria in da za njegovo delo v »Mestni hranilnici« do danes nakazani prejemki ne presegajo niti za vinari pragmatično določene nagrade. Povišek nagrade pa je prejel z ostalimi definitivnimi in provizoričnimi nastavljenimi »Mestne hranilnice« v zmislu pragmatike za čas od 1. julija do 31. decembra 1912, ker je namreč nova pragmatika stopila že s 1. julijem 1912 v veljavo. Vse delo kot občinski svetnik in načelnik finančnega odseka opravljaj g. Milohna brezplačno, vsled česar je refleksija na § 23. neosnovana. Končno nam g. Milohna pojasnjuje, da ni nikoli ne ustmeno, ne pismeno zahteval, da se mu pri finančni oblasti doslužena leta štejejo v penzijo, aka bo imenovan za stalnega ravnatelja »Mestne hranilnice«. — Ker nikomur nečemo delati krivice, se nam je zdelo potrebno, da objavimo pojasnila g. Milohna.

— **Železničarji pozor!** Šišenska skupina strokovnega in pravovarstvenega društva avstrijskih železničarjev ima v četrtek ob 8. zvezčer pri Anžoku v Sp. Šiški svoj občni zbor. Državne železničarje opozarjam, da se ga udeleže polnoštevilno; občni zbor se vrši ob vsa-kršni udeležbi!

— **Jesenice.** Pryska in največja zapoved naših klerikalcev se glasi: napadati osebe, ki niso niti prepričanja in lagati. Laž je njim tako priljubljena, vsakdanja hrana kakor ženskam kava. V »Slovencu« št. 95 z dne 26. aprila se zopet zaletavajo v naš ženski shod. Njih želodec kar ne more prenašati socialnih demokratov in prav hudo jih vijejo krči, ko pride na vrsto pricija dnešnih sester, kakor nas imenujejo. Najprej se zaletava dopisnik v sodruga Weissa, ker je odpadnik. Kdo je kriv, da je sodrug Weiss prestopil k protestantizmu? Župnik si bo gotovo mel nedolžno roke. Kar pa pripovedujejo o 22 ženskah in par moških poslušalcih, le pa ravno tako klobasa kakor tista, ki je krožila po klerikalnem ženskem shodu, da ste 600 novih članic pridobili. Kaj ne, bode vas število začednega jesenišega ženstva v oči, zato pa delite in odštevate na vse strani, pa se tako blamirate s svojimi števkami, da se vaši lastni pristaši pomilovalno posmehuje-

jo. Kdo pa so, ki se pritožujejo, da naša govorica ni zabavljala čez farje? To ste vi sami, nam takoj ljubi dopis »Slovenca«, ker vam primanjkuje predmetov, s katerimi bi sledili ljudi. Mi imamo važnejše in potrebnjejše stvari za naše shode kakor farje.

— **Prvi maj v savški cerkvi.** (Dopis s Savo.) Naš nadabudni g. kapelan France Kogej, se je prvega maja v svoji pridigi spomnil v prvi vrsti tistih, ki po svoje praznujejo prvi maj. Da, da, g. France, zmiraj gosteje so vrste socialne demokracije, akoravno toliko časa potratite na svetu mestu z obrekovanjem proti njej. V dokaz, kako udobno življenje imate na tem mestu in kako slabo upanje v nebesko plačilo, nam je to, da ste sami pripoznali, da če bi socialisti odpravili smrt, ste vi prvi, ki pristopite k njim. Ker ste omenili na pridigi, da naj socialni demokrati popravijo vse krivice storjene, od začetka sveta do danes, ste vi vse bolj poklicani, da začnete s takim delom. Vi, kleriklci, preklicite najprej vse laži in obrekovanja, kolikor ste jih že izkovali obrišite vse solze zatiranih in mučenih vsled klerikalizma in velik del krivic bo poravnani. Socialne demokracije na loga je — pomagati zatiranim do pravice in ostane brez vašega sveta. Ker nam pa očitate, da smo socialisti le za taka pozemeljska nesla, kjer bi dobro jedli in pili, vas vprašamo: kdo ima večjo priložnost, da se vsak dan naje in napije več kot preveč, ali tisti, ki s svojo žuljava roko preživlja sebe in družino, ali tisti, ki je državno preskrbljen do smrti in ima še na tisoče drugih dohodkov, s katerimi razpolaga edinole za svojo osebo. Končno se vam priporočamo še za nadaljnjo agitacijo. Eden tistih, ki je bil na »majskem slavlju« v savški cerkvi.

— **Starostna preskrba delavca.** Ljubljanska predilnica je delavca Lovrenca Lavriča, ki ji je garal od 5. junija 1871 do dne 31. marca t. l. odslovlila. Za preskrbo so mu dali sledeče izpričevalo: »Zur Zufriedenheit gearbeitet und tritt heute gesund und lohnbefriedigt aus unserem Diensten. Če se moža pogleda, se vidi, kako je gesund. Taka je usoda starega delavca!

— **S poda je padel.** V soboto je na Jesenici je padel s poda 53letni žagar Alojzij Vončina iz Idrije ter si pri tem zlomil nogo. Do južnega kolodvora so ga pripeljali v Ljubljano z vlakom, od tu pa z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **Naknadni nabor.** Včeraj je bilo k naknadnemu naboru poklicanih 40 mladeničev, od katerih jih je prišlo 34; potrjenih je bilo 17, za preskušnjo v garnizijski bolnišnici sta bila odločena pa dva.

— **Umrli so v Ljubljani:** Jurij Podboršek, užitkar, 75 let. — Helena Meglič, žena skladničnega delavca državne železnice, 29 let. — Ivana Bačnik, pomožna usmiljenka, 32 let. — Marija Fink, delavka, 75 let. — Alojzija Skubic, rejenka, 5 mesecov. — Jernej Kimovec, ubožec, 58 let. — Janez Gregorin, občinski ubožec, 31 let. — Marija Kacin, delavčeva žena, 60 let. — Marija Steklasa, posestnikova žena, 57 let.

— **Obravnava proti Poljaniku** se bo vršila, kakor čujemo, že v poročnem zasedanju koncem tega meseca. Govore, da je Poljaniku od poneverjenega denarja porabil samo 3000 K.

— **V mestni klavnici** so zaklali od 13. do 20. aprila 69 volov, 7 bikov, 9 krav, 128 prašičev, 141 telet, 68 koštronov in 192 kozličev; vpeljali pa so 174 kg mesa, 3 prašiče, 123 telet in 124 kozličev.

— **Nezgoda na delu.** V Domžalah zida Kurtaler enonadstropno hišo. Zidarska dela izvršuje tvrdka König iz Ljubljane. Pri snaženju pročelja so bili zaposleni trije delavci in stali na odru prav pod vrhom hiše. Naenkrat se zamaže oder in zruši z velikim hruščem. Vsi trije delavci so ostali pod razvalinami in glasno vplili. Ljudje so prihitali in kar najhitreje rešili delavce iz mučnega položaja. Eden zidarjev ima zlomljeno nogo in je močno poškodovan na glavi in životu, druga dva imata k sreči le lažje poškodbe. Krivda zadene podjetnika, ki je premal poskrbel za varnost delavcev. Oder je bil s par železnicimi kljkami zbit, kljukne so po-

zeloviral delo. To so pa preprečili s tem, da so kopali na vrhu zelo široko, tako da so stene na obeh straneh poševne.

Vsa mašinerija, kar se rabi pri delu, parne lopate, lokomotive in delavnice za popravljanje strojev je lastnina strica Sama. Vsi stroji, železniški vagoni itd. so zaznamovani s črkami U. S. (United States). Stric Sam ima tamkaj tudi velikanske sesalke; nekaj teh so še pustili Francozje. Amerikanci so jih predelali in sedaj jim izvrstno služijo. V Cristobalu je suh pristan, kjer neprestano popravljajo sesalke, splavne in čolne za blato.

Za odvajanje blata imajo posebno velike in podolgovate čolne, ki odvajajo blato daleč na morje, kjer ga iztresajo na dno. Redko blato z vodo vred pa odvajajo v morje po širokih ceveh mogočne sesalke, ki gonijo vodo z blatom več milj daleč proti morju. Dalje so stroji in naprave za dovajanje gotovega cementa, iz katerega delajo stene prekopa in cementni topovi za brizganje cementa ob stene; velikanška dvigala za nakladanje in izkladjanje izkopane zemlje in drugega materiala; stroji za pokladanje železniškega tira. To delo so prej opravljali delavci z rokami. Izkušeni mehaniki ki operirajo in popravljajo stroje, so sami Amerikanci in plačani so boljše, kot pa delavci pri kateremkoli enakem delu v Zedinjenih državah.

40.000 delavcev v poslenih.

V Canal Zone je vposlenih okrog 6000 Amerikancev. Mašinisti, kotlarji, kovači, livarji, izdelovalci vagonov, tesarji, topilci in ostali izkušeni delavci dobe po 65 centov na uro. Železniški strojevodje imajo po 210 dollarjev mesечно; operatorji parnih lopat tudi 210 dollarjev in operatorji dvigal 180 dol. mesечно. Naj-

pustile in delavci so morali piaci matomarost podjetnikovo. Naloga oblasti je, da načrtano preiščelo vzrok nezgode in kaznujejo krvica.

— **Kinematograf »Ideal«.** Nov spored si naj vsakdo ogleda. Omeniti je posebno senzacijo drama v barvah »Črna grofica« z najlepšo ženo Francijo gdč. Robbinne v glavnih vlogah. Velekomična je komedija »Gospod ravnatelj« s Princem v glavnih vlogah (dve dejanji). Ostali spored obstoja kakor sledi: Podaljšljiva misa (Komično). Samo popoldne in pri zadnji večerni predstavi) Modras. (Znanstveno. Samo popoldne in pri zadnji večerni predstavi.) Moric kot prodajalec kostanja. (Komična učinkovitost s Princem. Samo popoldne in pri zadnji večerni predstavi.) Regata v Singapore. (Sportni film) Bratje Vevsen. (Varieteti film.) Žurnal Pathé. (Najnovješča kinematografska poročila: šport, moda, literatura.) V soboto »Križev fant«. Najboljša senzacija drama tega leta. »Quo vadis?« se ponavlja samo tri dni: 24., 25., 26. t. m.

Stajersko.

— **Trbovlje.** (Iz mlina za delavske kosti trboveljske družbe.) V sobotu številki smo počrneli o umoru kapitalističnega izkoriscanja, o smrti še ne 16letnega fanta Alojzija Strašva, ki je garal trboveljski družbi za par vinarjev vse noči ter konečno pustil pol trupla med transmisijami na novi pralnici ob Savi. Straš je ni pokopan, a že leži druga žrtv, komaj 16letnega fanta Alojza Kolarja v obupnem stanju v trboveljski bolnišnici. V soboto je šlo to otroče zjutraj na delo in je ves dan pridno zaviralo vozove na pralnico. Ob 4. popoldne je prišel nesrečne med vozove ter mu je levo nogo popolnoma zmečkal. Gotovo je, ažo ravno fantek okreva, da bo pohabljen za vedno, družba si pa umije roke v nedolžnosti in hladnokrno bo nadaljevala izkoriscanje mladoletnih otrok, brez ozira na pohabljene žrtve. Pod sedanjim vodstvom revirne urade v Celju se odigravajo pri rudniku v Trbovljah stvari, ki presegajo vse meje. Revirni urad, kateri je poklican varovati zakonite predpise, zatisne v prid izkoriscavalne družbe ozi in vsled tega padajo žrtve dan za dnem. Za to nečloveško izkoriscanje je odgovoren le revirni urad, ker pusti družbi tozadne popolno proste roke.

— **Trbovlje.** Dne 3. t. m. popoldne sta popolnili Anton in Jože Novak ter sta vsed počrneli po cesti vplila: Kdor hoče smrt storiti, naj pride k nama. Opoldan sta v Petelinovi vasi napadla brata Antona in Karla Bricelja. Po kratkem prepisu je potegnil Bricelj Karl nož z žepa, ga sunil Antonu Novaku med rebra in ga smrtnavarno poškodoval; poškodoval je pa tudi Jožeta Novaka. Posledica te »korajze« je, da Bricelj svoje dejanje v špehovki premisljujeta in brata Novak pa ležita težko ranjena v bolnišnici.

— **V blažnosti.** Iz Celja poročajo: V petek opoldne je tukaj nenadoma zblaznil upokojeni nadporočnik Leo Bobisut, ki stoji pri svojih starših. Doma se je popolnoma slekel in ko ga je oče ves začuden vprašal, kaj da to pomenja, je vzel sin palico in dvakrat mahnil očeta čez glavo. Nato je nadporočnik letel popolnoma nag na cesto. Na cesti je streljal sponzor, da je prišel. Na cesti je zblaznil nadporočnik silno kričal in nabral se je vse polno ljudi okolo njega. Ljudem, se je tudi posrečilo, da so ga prijeli in odpeljali v bolnišnico.

Trst.

— **Bavbar za otroke.** Gospoda pri tržaški »Edinosti« je nervozna. Seveda sme biti nervozna. Lepo pa ni, da razkazuje to svojo bolezen povsod, kjerkoli se le ponudi prilika. V včerajšnjih številkih svojega narodnega glasila se je zaradi naše novice o zgodovini praznovanja prvega majnika. Rada bi dokazala, da so tržaški narodnjaki določili prvi majnik kot delavski praznik. Ker se ji pa dokaz resnice ni posrečil, se je razjezila nad neko drugo rečjo, o kateri si želi, da bi povedali svoje mnenje

tudi mi. Na prvega majnika dan je prizgodba naše socialistične mladine budilnicu mestu. Budilnice se je udeležilo veliko število naše mladine s svojo redčo zastavo. Ko je izpreved z godbo in zastavo mimo uredništva lista »Il Piccolo«, je obrnil mladi zastavonoš drog zastave. Enako je storil, ko je šel izpod mimo sedeža italijanskega nacionalističnega društva »Patria« in ko je šel mimo higijenika, ki ima svoj sedež »Lega Nazionale«. Tudi lani in predlanskim je naredila mladina ob budilnici pred imenovanimi zavodi enako ges. Kaj si misli pri tem naša mladina, nam znamo. Letos je obrnil mladi zastavonoš drzave na enak način tudi pred »Narodnim domom«. To je »Edinost« močno razjezilo sedaj zahteva, naj povemo svoje mnenje o tem »nezasišanem zasramovanju slovenske naroda« od strani naše mladine. »Edinost« sveda ni povedala, da se je zgodilo enako tu pred prej imenovanimi italijanskimi nacionalističnimi zavodi in da je bil — po mnenju »Edinosti« — močno razjezen tudi italijanski narod. »Edinost« je poštena in odkritosčen kar se dà in pri tem še globoko prepričana, da razjezli ves slovenski narod vsak, ki pokaže nejfigo ali ako pljune slučajno na kak kamen pred »Narodnim domom«. Zaradi imenovanega, drago je »Edinost« vsa iz sebe in se hoče močevati, kruto mačevati. Pri volitvah, prav »Edinost«, bodo potrebovali socialni demokrati slovenske glasove, pa jih ne bodo dobili. Tako modruje narodno glasilo v svoji seleni v nervoznosti. Mi se pri tem prav kaže, modno vsedemo, zapalimo cigareto in povevamo gospodom sledete: Kar se tiče dejanja naše mladine pred »Narodnim domom«, in drugod bomo povedali svoje mnenje naši mladini. Nismo nobenega povoda, da bi povedali mnenje v javnosti in torej tudi »Edinosti«. Le to bi dejali, da se je zaradi večkrat omenjenega, drago pač samo »Edinost« — in si niti od daleč ne mislimo, da bi se jezili poleg nje tudi njeni pristaši. Glede narodnih glasov, ki jih bodo socialni demokrati pri volitvah baje potrebovali, bi pa dejali »Edinosti« naj o njih le molči in naj si jih vtakne za klobuk. Socialni demokrati se niso obrnili do danes še k nobenim stranki s prošnjo za volilne glasove, in se tudi v bodoče ne bodo obračali. O tem sme biti »Edinost« prepričana. Socialna demokracija živi lahko tudi brez mandatov. Ako pride mesec junija do ožjih volitev med nami in italijanskimi nacionalci, lehkno naredi slovenski nacionalci s svojimi glasovi karkoli hočejo. Vse žuganje, češ: pri ožjih volitvah ne bodo glasovali za socialiste, je precej semešno strančilo za otroke. Ako so glasovali slovenski nacionalci pri dosedanjih ožjih volitvah za socialiste, ostane pri ožjih volitvah svojih interesov, ostane pri ožjih volitvah doma ali pa glasujte za italijanske nacionalce. Storite, kar je prav vam, mi delamo to, kar je prav nam. Sicer bi pa naprosto vse one, ki pišejo po »Edinosti«, naj se ne smejijo s svojim žuganjem in s svojimi izvajami. Vemo, koliko so vredne, zato ne zadežejo pri nas prav nič.

— **Z državne želenice.** Z razmerami na državni železnici smo se že ponovno pečali. Službeno razmerje med predstojniki in osobami tega železniškega obrata, ki ni bilo nikdar povoljno, se je pod vodstvom preslavnega, od slovenskih nacionalcev toliko proslavljenega ravnatelja Galomboša eč bolj poostrijlo. Vsa službeno modrost tega gospoda obstaja baje ravno v ustvarjanju vedno neznošnejših službenih razmer. Pomnoženo izkoriscanje in vsestransko varčevanje — seveda le na skodo osebja; namesto zboljšanja plačilnih pogojev osebja znižanje mezd in doklad; in kakor da bi vse to še ne zadostovalo, se poostrojuje in slabša položaj z uredbami, ki omogoča raznem več ali manj visoko postavljenim uradnikom, da smejeno nemoteno šikanirati in preganjati osebje. Slučaj, ki ga navajamo, zahteva najostrešo grajajo na adreso Galombošovih uradnih podrepnikov

tos praznovati združeno z ostalim proletariatom socialistični prvi majnik. V to svrhu so si izvojevali za ta dan prostost. Raynatejljstvo ni moglo ugovarjati zahtevi skladščega osojja, da sime prosto praznovati delavski I. majnik. Ali gospodje so hoteli vendarne imeti svoje zadoščenje. Namesto, da bi izplačali delavcem mesečno mezzo dan pred praznikom, katero določajo službeni predpisi, so zahtevali, da naj pride osobja po plaču drugi dan, t. j. 1. maja, ob 10. dopoldne! Na tak način so hoteli one-mogočiti delavcem državne železnicne pridružitev majniški manifestaciji zavednega trža-

skega delavstva. Ne vemo, če bo Galomboš uradnika, ki je izdal ta ukaz, še posebno odlikoval. Gospodje zahtevi na vsak način priznanje in hvaležnost. Dokler bo razpolagal s takimi uradniki, se mu ni bat za uspeh pri izvrševanju reakcionarnih ukrepov. Dvomiti je samo, če se da sistem neprestanega poslabšanja, izkoriščanja in peganjanja trajno vzdržati. Prizadeto osobje se pričenja zavedati svojega položaja in svoje stanovske naloge. Podjetnost Galomboša ne bode niti v Trstu trajno uspevala.

Napetost političnega položaja.

Kralj Nikola se je brezpogojno odrekel Skadru; vsled tega je črnogorska vlada demisionirala. Konferenca poslanikov se je odgodila do četrtna. Turčija noče imeti opravka z Albanijo.

ČRNA GORA ZAPUSTI SKADER.

Prva vest na Dunaju.

Dunaj, 5. Iz Pariza javlja: Neki član kraljevske rodbine je naznani avstrijskemu poslaniku na Cetinju, da bi bila Črna gora pod govorimi pogoji pripravljena resignirala na Skader. Avstrijski poslanik je nemudoma obvestil Dunaj, kjer je bila ta vest predmet dolgega posvetovanja. Imela je dve neposredni posledici: 1. Pred vsem je gotovo, da naznani avstro-ogrski poslanik v Londonu danes poslaniški konferenci predlog Črne gore; 2. od strani Avstrije se pošle na Cetinje odgovor. O Albaniji še ni končano pogajanje; misijo pa, da zapuste Srbij, Drač in da opusti tudi Esad naša svoje ambicije. Če se izpolni to dvoje pogojev, ne bo več treba intervencije. Na vsak način ni misliti na neposredno vojaško intervencijo.

Naznani na ogrskem parlamentu.

Budimpešta, 6. Ogrska poslanska zbornica je imela včeraj prvo sejo svojega tretjega zasedanja. Pri tej priliki je stopila tudi nova parlamentarna straža v službo. Nekoliko stražnikov je bilo postavljenih ob vrati. Večji aparat se ni razvijal, ker je bila opozicija sklenila, da se ne udeleži seje, ker politični položaj ni izpremenjen in ker so se neizključeni poslanci izrekli solidarne z onimi, ki so bili izključeni. Na svoji konferenci je opozicija razpravljala tudi o kritičnem zunanjem položaju. Sejo zbornice je otvoril ob pol 11. dopoldne grof Tisza. Člani vladne stranke so bili v velikem številu navzoči. Prečitalo se je kraljevsko ročno pismo, s katerim se je zaključilo drugo in sklicalo tretje zasedanje. Medtem je bil ministrski svet, ki je trajal celo uro in so se ga udeležili vsi ministri. Opoldne je vstopil Lukacs v zbornico in je takoj podal sledečo

Izjava:

»Zvedel sem, da je na dnevnem redu danšnje seje tudi nujna interpelacija o zunanjem položaju, namenjena meni. Doslej še nismo slišali te interpelacije. Ali medtem je dobila vlada obvestilo izredne važnosti, pa čutim dolžnost, da naznanim takoj, ne da bi čakal na interpelacijo, v zmislu obvestila, ki smo ga ta trenutek dobili od našega poslanika na Cetinju, da je kralj črnogorski sklenil naznani velesilam brezpogojno zapustitev Skadra. Ni mi treba naglašati, da je ta zadovoljivi uspeh pripisati odločnemu koraku monarhije, storjenemu v tej zadevi. Sočasno mi je čast naznani, da bo monarhija z enako doslej izražano odločnostjo zahtevala, da bo sledila naznani nemudoma tudi efektivna izpraznitve Skadra.« Po tej izjavi je Lukacs zapustil zbornico. Ministrski svet je nadaljeval seje.

Vest v Berlinu.

Berlin, 6. »Lokal Anzeiger« javlja, da je črnogorsko ministrstvo po viharni seji sklenilo demisionirati in da je Črna Gora že zapustila Skader, oziroma da ga njeni čete zapuščajo. Druga vest trdi, da se je kralj Nikola brzjavno obrnil do cesarja Franca Jožeta z naznanim, da zapusti Črna Gora Skader v osemnajstidesetih urah.

Viljem je bil obveščen v gledališču.

Berlin, 6. »Lokal Anzeiger« javlja iz Wiesbadna: V dvornem gledališču so med slavnostno predstavo Weberjevega »Oberona« izročili cesariju brzjav, ki je naznana, da je Nikola sklenil zapustiti Skader. Vest se je bliskoma raznesla po gledališču in po mestu.

Konferenca poslanikov.

London, 6. Včerajšnji konferenci poslanikov je bila predložena oficielna izjava Črne Gore, da polaga kralj Nikola usodo Skadra brezpogojno v roke velesil. Izjava je napravila na zastopnike velesil najboljši vtisk. Prihodnji korak, ki ga store poslaniki, bo ta, da naznani oficielno svojim vladam resignacijo Črne Gore. Velesile bodo potem naložile svojim zastopnikom na Cetinju, da urede s črnogorsko vladu podrobnosti predaje mesta. Vprašanja kompenzacij se ni danes nihče dotaknil. Splošni vtisk v diplomatskih krogih je ta, da je danes storjen najvažnejši korak za razvozlanje balkanskih vprašanj.

Prihodna seja v četrtek.

London, 6. Reuterjeva agentura javlja, da je včerajšnja seja poslaniške konference trajala do polu 6. zvečer. Potem se je odgodila do četrtna.

KRALJ NIKOLA ODSTOPI?

Cetinje, 6. Kralj Nikola je z ozirom na splošni položaj sklenil, da izroči Skader velesil. To je storil vsled nujnega sveta vzajemne trojice in Italije, hoteč preprečiti, da bi

štegla defalstva. Ne vemo, če bo Galomboš uradnika, ki je izdal ta ukaz, še posebno odlikoval. Gospodje zahtevi na vsak način priznanje in hvaležnost. Dokler bo razpolagal s takimi uradniki, se mu ni bat za uspeh pri izvrševanju reakcionarnih ukrepov. Dvomiti je samo, če se da sistem neprestanega poslabšanja, izkoriščanja in peganjanja trajno vzdržati. Prizadeto osobje se pričenja zavedati svojega položaja in svoje stanovske naloge. Podjetnost Galomboša ne bode niti v Trstu trajno uspevala.

Sporazum Avstrije in Italije.

London, 6. »Pall Mall Gazette« trdi, da sta sklenili Avstrija in Italija novo pogodbo o Albaniji, po kateri spadata vilajeta Skader in Drač v avstrijsko, vilajeti Valona, Argirokastro in Elbasan pa v italijansko interesno sfero.

Turčija ne mara Albanije.

Carigrad, 6. V poučenih krogih zatrjujejo, da noče imeti Turčija nobenega opravka z Albanijo. Turška suverenita bila sama prazna beseda. Ne le da ne bi imela Turčija nobenega dobička od nje, nakopalpa bi si težave in skribi, ker bi jo delali odgovorno za vse sitnosti, ki bodo nedvomno nastajale v Albaniji, o kateri nima Turčija nobenega posebnega dobrega mnenja. Turčija se hoče posvetiti svojim notranjim nalagam, s katerimi bo imela dovolj opraviti. Zato odklanja vsako suverenost nad Albanijo, ki naj sama pokaže, koliko je vredna.

ZAVEZNKI MED SEBOJ.

Nova napetost?

Peterburg, 6. Po vseh, ki so došle sem, so se spori med balkanskimi zaveznički tako postrili, da se je bati izbruh. Pri Solunu so Grki koncentrirali devet divizij. Srbske čete, ki so pomagale pri obleganju Odrina, stoje pri Pirotu, bolgarske pa pri Kavali. Tuški poslaniški balkanskih držav so izrekli, da je nujno potrebno rusko posredovanje.

Naloga Evrope.

London, 6. Sir Edward Grey je izjavil, da čaka Evropo morda še važna naloga, aka se ne bodo mogle balkanske države same pobratati zaradi razdelitve plena. Razumljivo je, da stoe posamezne države na različnih stališčih; vsled tega nastajajo za zavezničke težave, ki jih same težko odstranijo. Evropa mora skrbeti za to, da ne nastanejo nove komplikacije; zato mora pomagati, da se razrešijo sedanje. Če bo treba, morajo velesile prijateljsko posredovati. Podžiganje nasprotij ni plemenito delo in ne služi resničnemu interesu Evrope.

PRVI MAJ V RUSIJI.

Policija se »pripravlja na slavlje.«

Peterburg, 6. Delavstvo se v velikem slogu pripravlja na praznovanje 1. maja, ki pada na 14. dan maja po novem koledarju, in tudi policija je s polnim parom na delu. V Peterburgu in na deželi se kar vrste hišne preiskave in aretacije. Samo v Lodži je bilo aretiranih nad 80 oseb, med njimi mnogo inteligenfov. V Rigi je bilo obsojenih 50 oseb na en- do trimesecen zapor, ker so se udeležili majskej demonstracije po novem koledarju. V peterburgškem okrožju se dogovarjajo vodstva velikih fabriških zavodov, ali ne bi kazalo 1. maja zapreti tovarn, ker bo delo ta dan vsled delavškega praznovanja itak ustavljen.

RAZPRAVA O VNANJI POLITIKI V RUSKI DUMI.

Peterburg, 6. Peterburško brzovljavo agentstvo označuje za popolnoma nerensko vest, da namerava desnica ob proračunski razpravi provocirati debato o vnanji politiki.

POSLANSKA ZBORNICA SE SESTANE

15. MAJA.

Dunaj, 6. Predsednik poslanske zbornice, ki je dospel včeraj iz Solnograda, je izjavil, da je določil v popolnem soglasju z vladom rok za sklicanje poslanske zbornice na 15. maja. Vabilo se razpošlo v četrtek — ako ne nastopi homatije v mednarodnem položaju. Ako se kriza poostri, bo zbornica odgodena.

Jezik za zobni.

Dunaj, 6. Kdaj se snide poslanske zbornice, ki je še negotovo. Nasproti zagotovil predsednik dr. Sylvestra, da bo poslanska zbornica sklicana, vztraja vlada na stališču, da bo poslanska zbornica zborovala le v slučaju, da se mednarodni položaj zjasni. Tudi državnozborska konferenca izjavlja, da doslej zbornica še ni bila sklicana in da je odločitev v rokah zborničnega starešinstva.

STRELA V PLANINSKI KOČI.

Dunaj, 5. Včeraj popoldne je treščilo v planinsko zavetišče Scheibwald na Raxu; od večje družbe hribolazcev, ki so se ob nevihti zatekli v kočo, je strela omamila dva, da sta se drznila in omedlevice šele na večer; dve gospesi pa sta dobili težke opekle.

DELOVNI NAČRT BEČARSKE DUME.

Budimpešta, 5. Na snočnji konferenci (vladne) stranke narodnega dela, ki so se je udeležili vsi ministri, je ministrski predsednik Lukasc očratal program za poletno zasedanje poslanske zbornice. Vlada namerava med drugim vložiti predlogo o zgradbi tovarne za topove na Ogrskem in o reformi volilnih okrajev in okrajev (ki naj zagotovi vladajoči kliči odločilno moč v posl. zbornici tudi po novem volilnem zakonu). Konferenca je postavila za podpredsedniška kandidatov posl. zbornice Pavla Beothyja in Karla Szasza. Grof Khuen je sporočil, da namerava predlagati v zbornici, da se zmanjša število članov v odsekih, ker opozicija ni imenovala kandidatov in odklanja sodelovanje.

Mednarodna policija.

Pariz, 6. V tukajšnjih krogih naglašajo, da odklanja vzajemna trojica sklepov vsake separatne akcije v Albaniji. Vsaka okupacija Albanije, naj bi jo izvršila Avstrija sama ali pa Avstrija z Italijo, bi komplikirala položaj in povzročila nove nevarnosti, ker bi porodila nezaupanje med velesilami. Ker pa Albanija ni sposobna, da bi prve čase sama vzdrževala red, priporoča vzajemna trojica, da se organizira za Albanijo mednarodna policija na ta način, kakor je bila organizirana na Kreš.

ATENTAT NA VELIKEGA VOJVODO BADENSKEGA.

Mannheim, 5. Velikega vojvodo Badenskega je včeraj, ko se je vracač s kolodvora, napadel neki moški, skočil je na voz in z odprtim nožem nameril na vojvodo. Ta ga je udaril z ročajem sablje v brado, tako da je atentator padel z voza. Atentator je tapetnik Jung in očividno blazen. Pri njem so našli pismo, v katerem prosi velikega vojvoda za podporo. Izjavil je, da je hotel izročiti pismo in šele, če bi bil veliki vojvoda odklonil prošnjo, bi ga bil umoril.

RUSIJA ZBIRA ČETE NA GALIŠKI MEJU.

Milan, 6. »Corriere della Sera« poroča, da zbirala Rusija svoje čete na gališki meji, da zbrani eventualne vpade Avstrije v Sandžak. Vsi hospitali ruškega »Rdečega križa« so dobili nalog, da se takoj vrnejo domu.

VOHUNSKA AFERA V FRANCOSKIH VOJSKLJAH.

Pariz, 6. V vojnem ministrstvu je bil aretiran vojak, dodeljen generalnemu štabu, ker je baje nekemu nemškemu vojnu priskrbel vojaške dokumente.

Pariz, 6. Agencija »Havas« poroča, da pri aretiranem vojaku niso našli vojaških dokumentov in da je bil kaznovan le disciplinarnim potom.

PORTUGALSKI ZAROTNIKI PRED SODIŠČEM.

Lisbona, 6. Do sto častnikov, podčastnikov, in civilistov, ki so se udeležili zadnjih nemirov, je odpeljal parnik v Augro na Acore, kjer jih bodo sodili. Ostali aretiranci bodo izpuščeni.

KANONADA NA MALOAZIJSKI OBALI.

Carigrad, 6. Vojno ministrstvo je dobilo iz Smirne obvestilo o ljetni kanonadi na maloaziski obali. Dne 1. maja se je grška vojna ladja tipa »Makedonija« približala luki Celindre v smirnskem vilajetu spremljajoč zaplenjeno ladjo. Obrežne baterije so jo sprejele s silnim ognjem in ladja se je umaknila tri milje daleč na odprt morje in odgovorila z bombardiranjem. Kanonada je trajala eno uro in 23 minut. Zaplenjena ladja je zgorela; sovražna vojna ladja je dobila poškodbe in se je umaknila.

VELIKA NESREČA PRI REŠEVALNEM DELU NA MORJU.

Hololand, 6. Pri dviganju nedavno potopljenega torpednega čolna št. 178 se je prevrnil kranik; sedem mož je utonilo, enajst se jih je oteko.

NEZGODA NA ŽENEVSKEM JEZERU.

Lausanne, 6. Ponoči se je prevrnil na jezeru čoln, na katerem so se vracači pet fantov in eno dekle s plesne zabave. Dva fanta sta se rešila, ostali so utonili v jezeru.

VELIKANSKI POŽAR NA JAPONSKEM.

Jakohama, 6. V Hakodati na severnem Japonskem je velikanski požar upepelil nad 2000 hiš.

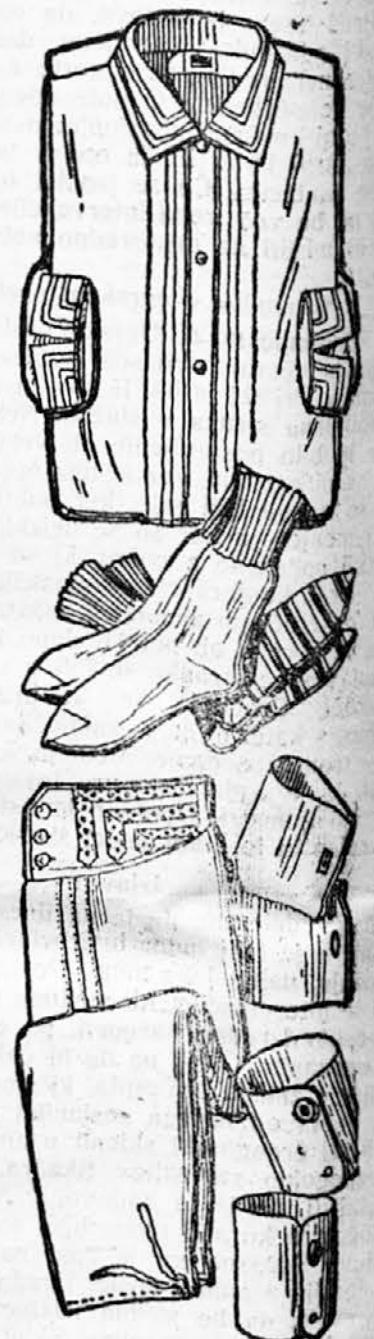
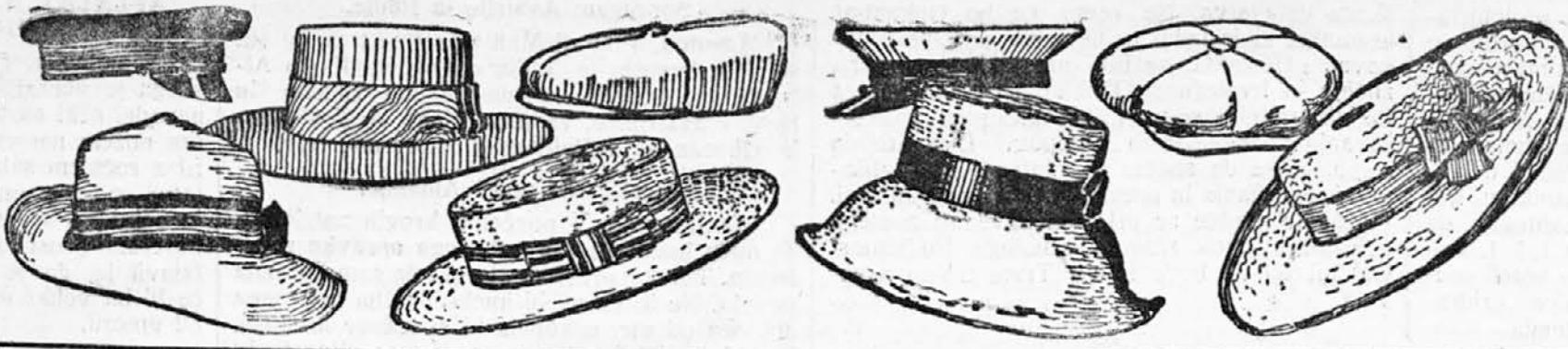
Vestnik organizacij.

Izredna seja kovinarjev se vrši danes ob 8. zvečer vsi odborniki naj pridejo o pravem času!

Novice.

* Praznovanje 1. majnika na Ruskem. Ruske oblasti se že po svoje pripravljajo, da proslave delavski praznik. Odredile so vse polnohišnih preiskav pri delavstvu in mnogim delavcem je bilo aretiranih. Zaprli so tudi načelnika organizacije stavcev, sodnika Rozova.

* Nenavadna vas. V francoski občini Froissay, okraj Oise, je mnogo več žen nego moških. Zato so skoraj tudi vse uradi v ženski upravi. Poštarica v Froissayju ima tri telegrafistinje in pismoneša je mlado dekle. Na postaji vidi potnik žensko kot postajenčnico, ki prodaja tudi vozne liste. Druga žena je stražnik na polju in poroke sklepala tudi ženska. Pred kratkim je bil izvoljen nov občinski odbor, v katerem bi bile same ženske, ako ne bi prefekta na podlagi zakonov razveljavil volitve. Možje so z delovanjem žen zadovoljni, čeprav nastanejo seminje tudi razprtje. Tako so pred kratkim protestirali možje proti ženi, ki je opravljala posel brivca; nastavili so pomočnika, a so ga k

Delavske konsumne zadruge

za Trst, Istro in Furlanijo v Trstu

(registrovana zadruga z omejenim jamstvom)

Vsled velikega dohoda blaga v

skladišče za oblačila

ulica Raffineria štev. 3

so širje oddelki:

konfekcija - manufaktura — pokrivala - obuvala —

popolnoma oskrbljeni z zadnjimi novostmi za nastopajočo

pomladansko in letno sezono.

Cene:

Konfekcijski oddelek:

	meter od	do
Gotove obleke za moške iz najmodernejšega blaga	K 22-80	naprej
Gotove obleke za dečke	16-50	"
Gotove obleke za dečke s kratkimi hlačami	12-	"
Kostumi za otroke	6- K 15-	"
Površniki in raglani za moške	28- 50-	"
Moške obleke iz platna	14-50	naprej
Obleke za dečke	9-	"
Kostumi za otroke	4-40	"
Sacco Alpagas črni, modri in sivi v veliki izberi.		

Obleke po meri:

izgotovljene v lastni krojačnici po najnovnejših vzorcih in v najfinijem rezu ter natančno izdelane.	K 48-	naprej
Moške obleke ševoita	52-50	"
Moške obleke iz počesane volne	48-	"
Moške obleke iz počesane volne, modre	55-50	"
Moške obleke iz črnega priketa itd.	55-	"
Površniki in raglani za moške		

Oddelek manufaktur:

Voljeno blago za ženske obleke:	meter od	do
Ševoit modri in barvani	K 2-	K 4-50
Drap de Dame	2-10	3-50
Gross de Coth	4-50	7-
Alpacca (Ister)	2-20	4-
Popeline, v barvah in črni	2-20	3-40
Voile iz volne	1-28	1-60
Mousseline, gladki in risan	2-	3-50

Svilnato blago:

	meter od	do
Ponges v barvah	K 1-10	K 1-50
Duchesse za bluze	2-20	3-
Svile in mousseline v izpreminjevalnih barvah	1-60	3-30
Svile za podlage v barvah	1-60	2-20
Topelin-Eoliene	5-20	6-
Duchesse Brillant, gladki	3-	naprej
Svila liberty, črtana	3-40	"
Taffetas visoki za krila	2-80	K 4-
Croise iz svile v izpreminjevalnih barvah	3-80	naprej
Taffetas črtan (novost za bluze)	2-80	K 4-

Blago iz platna:

	meter od	do
Panama, beli in barvani	K 96	K 1-80
Etamine, barvan (visokost 120 cm)	2--	"
Marquesette iz črne volne	4-	"
Eponge, beli in barvani	3-	"
Voile iz bombaža	52	-70
Brillantin, beli in barvani	72	"
Brillantin prozorni	1-20	"
Tercaille v najlepših risbah	52	-90
Batiste gladek in risan	80	1-20
Liberty za bluze	1-10	1-30
Serpe iz platna in šali (fantasi)	4-50	9-
Serpe iz barvane garze	3-50	5-

Čipke za bluse in okraske	1-	6-
Vihutega se izdelujejo ženske obleke	36-	naprej

Oddelek pokrival:	komad od	do
Mornarske kape iz slame za dečke	K 1-50	K 9-20
Slamniki garnirani za otroke in dečke, zadnji vzordi	3-	11-
Veslarške kape iz slame za dečke in moške	2-	naprej
Slamniki, katere se lahko zvije v različnih oblikah	15-	K 40-
Slamniki, panama za moške	1-50	naprej
Klobuki iz platna za moške in dečke	3-90	naprej
Klobuki iz platna, garnirani za otroke in dečke	80	3-
Kape iz suknja in iz platna za dečke	1-30	naprej
Mornarke iz platna, bele in naravne, za oprati	1-	5-
Kape iz platna in svile za moške	1-	6-
Burski klobuki iz kože in platna za dečke	3-	9-
Klobuki iz klobučevine letni od prvih italijanskih tovarn	4-60	10-50
Klobuki trdi (katranirani) od I. zadruge klobučarjev na Dunaju		11-50
Specialiteta trdih klobukov angleških in francoskih	2-80	4-
Dežniki iz pavole za moške in ženske	4-50	8-
Dežniki iz polžide	9-	12-
Dežniki iz žide	11-80	11-40 15-
Dežniki-palice za moške	-80	naprej
Palice za izprehod		

Oddelek obuval:

Specialiteta amerikanskih obuval iz ševra in boks kalp.	par od	do
Cevlji „Derby“ za moške	K 11-90	K 15-
Cevlji z gumbi, krasni	13-	16-
Cevlji „Triumph“	12-30	15-80
Cevlji z elastičnimi stranicami	8-70	13-

Zenski čevlji amerikanske in francoske forme.	par od	do
Zenski čevlji „Oscaria“	K 10-40	K 13-
Zenski čevlji „Chevreaux“	10-	15-80
Zenski čevlji „Chevrette“	9-30	12-

Cevlji za dečke v vseh oblikah:	par od	do
Cevlji „Derby“ z gumbi, „Triumph“ itd.	K 7-	K 11-

Cevlji za otroke .	1-20	5-
Cevlji, nizki amerikanski, črni in barvani za dečke in moške	11-50	16-

Cevlji nizki za ženske, črni v barvah iz Chevreaux-a in Oscarie:	par od	do
Cevlji, nizki za ženske, „Derby“ .	K 9-	K 14-

Cevlji nizki za ženske z gumbi	9-20	15-60
Cevlji nizki za ženske, odprtli	7-40	11-70

Obuvala za otroke — čevlji fantasia, v barvah in bell — sandali — čevlji iz platna itd.		

Ravnateljstvo.

